

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PEMBANGUNAN MODEL PENGAJARAN TAHFIZ BERASASKAN TEKNOLOGI MAKLUMAT DAN KOMUNIKASI

MARDHIAH BINTI YAHAYA

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2021

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PEMBANGUNAN MODEL PENGAJARAN TAHFIZ BERASASKAN TEKNOLOGI MAKLUMAT DAN KOMUNIKASI

MARDHIAH BINTI YAHAYA

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK MEMPEROLEH
IJAZAH DOKTOR FALSAFAH

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2021

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

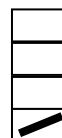
PustakaTBainun

ptbupsi

Sila tanda (✓)
Kertas Projek
Sarjana Penyelidikan
Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus
Doktor Falsafah

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada¹³ (hari bulan).....^{Ogos} (bulan) 20.....²¹

i. Perakuan pelajar :

Saya, Mardhiah Binti Yahaya, P20181001478, Fakulti Sains dan Kemanusiaan (FSK) (SILA NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk Pembangunan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi

adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan se jelasnya dan secukupnya

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, Prof. Madya Dr. Azmil bin Hashim (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk Pembangunan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi

(TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah Doktor Falsafah (SLA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

14/09/2021

Tarikh

Tandatangan Penyelia

**INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES**

**BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM**

Tajuk / Title:

Maklumat dan Komunikasi

No. Matrik / *Matric's No.*: **P20181001478**

Saya / I : **Mardhiah Binti Yahaya**

(Nama pelajar / *Student's Name*)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.

4. Sila tandakan (☒) bagi pilihan kategori di bawah / *Please tick (☒) for category below:-*

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / *Contains confidential information under the Official Secret Act 1972*

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / *Contains restricted information as specified by the organization where research was done.*

☒ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

(Tandatangan Pelajar/ *Signature*)

(Tandatangan Penyelia / *Signature of Supervisor*)
& (Nama & Cop Rasmi / *Name & Official Stamp*)

Tarikh: 13/9/2021

PROF. MADYA DR. AZMIL HASHIM
JABATAN PENGAJIAN ISLAM
FAKULTI SAINS KEMANUSIAAN
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is CONFIDENTIAL or RESTRICTED, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah bersyukur kehadiran Allah SWT kerana memberikan saya taufik dan hidayah yang berterusan dalam iman dan Islam serta kesungguhan yang berterusan dalam menyusuri kajian dan penyelidikan Ijazah Sarjana ini. Selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhammad s.a.w beserta ahli keluarga dan sahabatnya.

Lautan penghargaan dan terima kasih kepada semua yang terlibat dalam menjayakan kajian ini secara langsung atau tidak langsung khususnya buat penyelia utama Prof. Madya Dr. Azmil Bin Hashim yang sentiasa memberi bantuan, cadangan, komen dan pandangan serta motivasi dalam menjayakan kajian ini. Begitu juga rakan seperjuangan di KUIS, MITS Selangor dan MRSM Gemencheh yang turut memberikan idea dan cadangan bagi memantapkan lagi hasil kajian ini. Tidak lupa ucapan terima kasih buat para pakar penilai dan peserta kajian yang memberi komen dan penilaian yang bernas dalam meningkatkan lagi mutu penyelidikan ini.

Selain itu, jutaan terima kasih juga diucapkan kepada UPSI yang memberikan saya peluang untuk menimba pengetahuan yang amat berharga dan membuka seluas-luasnya padang kajian penyelidikan di sekolah-sekolah yang terlibat. Begitu juga buat para responden kajian, iaitu bekas-bekas pelajar dan guru-guru MRSM Ulul Albab, Sekolah Tahfiz KPM, MITS Selangor yang terlibat sama ada soal selidik atau temu bual. Seterusnya buat sesiapa yang memberi input dan membantu penyelidik dalam menjayakan kajian ini yang tidak dapat semuanya penyelidik sebutkan dalam ruangan sempit ini.

Akhir sekali khusus buat yang sentiasa ketawa, menangis, susah dan senang bersama, memberi kekuatan dan inspirasi setiap waktu dalam menjalani waktu pengkajian ini, serta yang amat dicintai dan disayangi, suami tersayang Mohd Shaiful Bin Shafei. Buat anak-anak yang menjadi penyejuk mata dan menjadi kegembiraanku waktu duka kegelisahan dalam pengkajian, iaitu Uwais Al-Qarny, Salman Al-Farisi, Abou Dzar al-Ghifary dan Zynnirah yang banyak mendoakan umi tika kalian memandang kepayahan yang sedang dialami umi dalam tempoh pengkajian ini. Buat emak dan ayah yang tidak pernah lupa mendoakan kejayaanku dan sokongan sepanjang hidup kalian, tanpa doa kalian aku tidak berada ditahap ini. Tidak lupa juga ibu bapa mertua yang juga sentiasa memberi sokongan sepenuhnya dalam menimba ilmu ini. Bersyukur aku dikurniakan kalian dalam hidup. Semoga hasil kajian yang terhasil ini dapat memberi manfaat pada mereka yang memerlukan. Semoga kita semua sentiasa berbahagia dunia dan akhirat. Amin

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk membangunkan model pengajaran tahfiz berasaskan elemen (ICT) bagi pengajaran al-Quran. Kajian ini menggunakan metodologi kaedah Kajian Reka bentuk dan Pembangunan (Design and developmental Research Approach) yang diperkenalkan oleh Ritchy dan Klien (2007). Kaedah ini melibatkan tiga fasa iaitu fasa keperluan, fasa reka bentuk dan pembangunan, dan fasa penilaian kebolegunaan. Fasa keperluan adalah menggunakan soal selidik yang dijalankan kepada 329 orang guru tahfiz dan 379 orang murid tahfiz bagi melihat keperluan elemen ICT di dalam pengajaran tahfiz. Data dianalisis melalui statistik deskriptif dengan menggunakan perisian Statistical Package for the Social Science (SPSS) versi 22.0. Interpretasi analisis keperluan adalah berdasarkan nilai min dan sisihan piawai. Fasa reka bentuk dan pembangunan pula menggunakan pendekatan Kaedah Fuzzy Delphi (FDM) untuk membangunkan model berdasarkan pandangan dan keputusan panel pakar seramai 11 orang. Data diinterpretasi berdasarkan komponen utama dan elemen model yang diterima oleh panel pakar. Kemudian FDM digunakan untuk menentukan kedudukan elemen setiap komponen utama dari aspek kuasa memandu (driving power) daripada kesepakatan pakar. Manakala fasa penilaian kebolegunaan yang melibatkan 30 orang pakar pelaksana iaitu terdiri daripada guru-guru tahfiz yang telah terlibat dalam bidang pengajaran tahfiz lebih daripada 5 tahun sebagai penilai bagi model kajian ini dengan menggunakan pendekatan Teknik Kumpulan Nominal (NGT). Kesesuaian bagi kesemua komponen dan elemen di dalam model pengajaran ini adalah ditentukan dari nilai peratusan skor. Nilai peratusan skor yang melebihi 70% bagi setiap komponen dan elemen dianggap sesuai dan boleh digunakan. Dapatan kajian bagi keseluruhan dari fasa keperluan menunjukkan sebanyak 89.4% guru bersetuju menerapkan elemen ICT dalam pengajaran dan mendapat min keseluruhan 4.27 (sp 0.344). Manakala bagi dapatan murid pula mendapati 76.3% bersetuju berminat elemen ICT diserapkan ke dalam pengajaran tahfiz dan mendapat min keseluruhan 3.80 (sp 0.716). Oleh itu, pembinaan model pengajaran tahfiz berasaskan elemen ICT adalah diperlukan. Dapatan fasa kedua menghasilkan model pengajaran tahfiz yang mengandungi 6 komponen utama dan elemen yang terdapat di dalamnya. Komponen utama iaitu pemilihan kaedah, media dan bahan bantu mengajar, penggunaan media dan bahan bantu mengajar, penilaian, penglibatan murid, objektif pengajaran dan analisa murid. Seterusnya dapatan fasa ketiga menunjukkan kesemua komponen utama dan elemen mendapat tahap sesuai dan boleh digunakan hasil dari dapatan nilai peratusan pakar pelaksanaan yang melebihi 70%. Rumusan kajian mendapati pengintergrasian ICT dalam pengajaran tahfiz menjadi keperluan kepada Pendidikan tahfiz. Dapatan dari keperluan tersebut membawa kepada pembangunan model pengajaran tahfiz yang berasaskan ICT. Implikasi kajian merumuskan model ini mampu menyumbang kepada pengajaran tahfiz yang lebih sistematik dan inovasi hasil dari penerapan elemen ICT dalam pengajaran. Di samping itu juga, turut menjadi bahan rujukan dan panduan kepada guru tahfiz melakukan penambahbaikan terhadap proses pengajaran agar lebih menarik dan kreatif mengikut pendidikan terkini iaitu pendidikan abad ke 21.

THE DEVELOPMENT OF TAHFIZ TEACHING MODEL BASED ON INFORMATION TECHNOLOGY

ABSTRACT

This study aims to develop a tahfiz teaching model based on information and communication technology (ICT) for the teaching of tahfiz. The building of the model is to serve as reference for tahfiz teachers in administrating the teaching and learning process by integrating the ICT element. The study uses the Design and Developmental Research Approach introduced by Ritchy and Klien (2007) to develop the model. The approach involves three phases which are the phase of needs, the phase of design and development, and the phase of usage evaluation. The needs phase employed the use of a set of questionnaire distributed to 328 tahfiz teachers and 379 tahfiz students to gauge the need of the ICT element in the teaching of tahfiz. The data were analysed with descriptive statistics using the Statistical Package for the Social Science (SPSS) version 22.0 application. The needs analysis interpretation was based on mean value and standard deviation. The design and development phase used the Fuzzy Delphi Method (FDM) to develop the model based on the views and conclusions of a panel of 11 experts. The data were interpreted using the main component and model elements accepted by the panel. Then, the FDM was used to determine the place of each element of the main component from the aspect of its driving power. The phase for usage evaluation involved 30 implementation experts consisting of tahfiz teachers who have been in the tahfiz field for more than 5 years, to review the study model using the Nominal Group Technique (NGT). The suitability of all components and elements in this teaching model was determined from the score percentage value. Scores above 70% for each component and element were considered to be suitable and usable. The findings from the needs phase showed 89.4% of the teachers agreeing to integrate the ICT element in teaching, obtaining an overall mean of 4.27 (sp 0.344). It was found also that 76.3% of students showed interest in the ICT element being integrated in the teaching of tahfiz, obtaining the overall mean of 3.80 (sp 0.716). Therefore, the building of a tahfiz teaching model based on the ICT element is needed. The findings of the second phase produced the tahfiz teaching model consisting of 6 main components and elements. The main components are selection of methods, media and teaching aids, using media and teaching aids, assessment, student involvement, teaching objectives, and student analysis. The third phase revealed that all the main components and elements were at suitable levels with usable yields, obtaining implementation expert percentage value of more than 70%. The development of this model contributes to a more systematic and innovative teaching of tahfiz as a result of the integration of the ICT element. The model also serves as a reference and guide for tahfiz teachers to enhance the teaching process to make it attractive and creative in accordance to the current trends of education in the 21st century.

KANDUNGAN**Muka Surat**

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xiii
SENARAI RAJAH	xix
SENARAI SIGNKATAN	xxi
SENARAI LAMPIRAN	xxiii
SENARAI ISTILAH	xxiv
SENARAI TRANSLITERASI	xxvi
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar belakang Kajian	5
1.3 Pernyataan Masalah	13
1.4 Objektif Kajian	19
1.5 Persoalan Kajian	21
1.5.1 Fasa Satu: Fasa Analisis Keperluan	21
1.5.2 Fasa Dua: Fasa Reka Bentuk dan Pembangunan Model	21
1.5.3 Fasa Ketiga: Penilaian Model	22
1.6 Kerangka Teori Kajian	23
1.7 Kerangka Konseptual Kajian	23

1.8	Kepentingan Kajian	26
1.9	Batasan Kajian	27
1.10	Definisi Kajian	28
1.10.1	Model	28
1.10.2	Pengajaran Guru Tahfiz	29
1.10.3	Teknologi Maklumat dan Komunkasi (ICT)	30
1.11	Rumusan	31

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pendahuluan	33
2.2	Institusi Pendidikan Tahfiz di Malaysia	34
2.3	Konsep Pendidikan Tahfiz	37
2.3.1	Dasar Pendidikan Tahfiz Negara	41
2.4	Model Pendidikan Tahfiz di Malaysia	44
2.4.1	Model Tahfiz Ulul Albab (Imtiaz Terengganu)	45
2.4.2	Tahfiz Model Ulul Albab (KPM)	49
2.4.3	Kurikulum Bersepadu Tahfiz (KBT)	51
2.4.4	Model Tahfiz Dini	54
2.4.5	Model Tahfiz Akademik	55
2.4.6	Model Tahfiz/ Program Kemahiran	55
2.5	Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) dalam Pengajaran	55
2.6	Kerangka Teoritikal Kajian	61
2.6.1	Teori Konstruktivisme	62
2.6.2	Model Pengajaran ASSURE	64
2.6.3	Model Pengajaran dan Pembelajaran Tahfiz al-Quran al-Qabisi	69

2.6.4	ICT – Enhanced Teacher Development Model	71
2.7	Kajian Pengajaran Guru Tahfiz	74
2.8	Kajian Teknologi dalam Pengajaran	78
2.9	Rumusan	83

BAB 3METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pendahuluan	85
3.2	Reka bentuk Kajian	86
3.2.1	Kerangka Metodologi Kajian	87
3.2.2	Reka bentuk model	88
3.3	Fasa Analisis Keperluan	88
3.4	Fasa Reka Bentuk dan Pembangunan Model	91
3.4.1	Pendekatan Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	93
3.5	Fasa Penilaian Kebolegunaan Model	102
3.5.1	Pendekatan Teknik Kumpulan Nominal (NGT)	104
3.6	Prosedur Pemilihan Responden Kajian	110
3.6.1	Fasa Analisis Keperluan	110
3.6.2	Fasa Reka Bentuk dan Pembangunan	111
3.6.3	Fasa Penilaian Kebolegunaan	113
3.7	Prosedur Pengumpulan Data	114
3.7.1	Fasa Analisis Keperluan	114
3.7.2	Fasa Fasa Reka Bentuk Dan Pembangunan	115
3.7.3	Fasa Penilaian Kebolegunaan	116
3.8	Prosedur Penganalisisan Data	116
3.8.1	Fasa Analisis Keperluan	116
3.8.2	Fasa Reka Bentuk Dan Pembangunan	117

3.8.3	Fasa Penilaian Kebolegunaan	117
3.9	Kajian Rintis	117
3.9.1	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	118
3.10	Rumusan	120

BAB 4DAPATAN KAJIAN

4.1	Dapatan Fasa 1: Analisis Keperluan	122
4.1.2	Demografik responden	123
4.1.3	Analisis Bahagian II: Persetujuan Keperluan Model Pengajaran Tahfiz	125
4.1.4	Rumusan Dapatan Kajian Fasa Analisis Keperluan Model	132
4.2	Dapatan Fasa 2: Reka Bentuk Dan Pembangunan Model	133
4.2.1	Analisis Reka Bentuk Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	134
4.2.2	Dapatan Langkah 1: Pembangunan Komponen Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	135
4.2.3	Dapatan Langkah 2: Pengesahan Komponen Utama Model Berdasarkan Kesepakatan Pakar Menggunakan Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	138
4.2.4	Dapatan Langkah 3: Pembangunan elemen dari Kajian Literatur	143
4.2.5	Langkah 4: Pengesahan Komponen Utama Model Dan Elemen Setiap Komponen Berdasarkan Kesepakatan Pakar Menggunakan Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	152
4.2.6	Analisis Model Pengajaran Tahfiz berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	205
4.2.7	Rumusan Dapatan Kajian Fasa Reka Bentuk dan Pembangunan Model	255
4.3	Fasa 3 Penilaian Kebolegunaan	256
4.3.1	Demografi Pakar Kajian	259

4.3.2	Kesesuaian Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT	261
4.3.3	Kesesuaian Elemen Dalam Setiap Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi	262
4.3.4	Kebolegunaan Terhadap Kesesuaian Aliran / Keutamaan Elemen Dalam Komponen Utama Model Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	276
4.3.5	Kebolegunaan Keseluruhan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	277
4.4	Rumusan Dapatan Kajian Fasa Penilaian Kebolegunaan	279

BAB 5 PERBINCANGAN

5.1	Pendahuluan	280
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian Fasa 1: Analisis Keperluan	281
5.3	Perbincangan Dapatan Kajian Fasa 2: Reka Bentuk dan Pembangunan Model	287
5.3.1	Perbincangan Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	288
5.3.2	Perbincangan Elemen Komponen Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	289
5.3.3	Perbincangan Turutan (Keutamaan) Elemen Komponen Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	296
5.4	Perbincangan Dapatan Kajian Fasa 3: Penilaian Kebolegunaan Model	298
5.4.1	Perbincangan Kesesuaian Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	300
5.4.2	Perbincangan Kesesuaian Elemen bagi Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz (i-QTmar)	301
5.4.3	Perbincangan Kesesuaian Turutan (Keutamaan) Elemen Bagi Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	309

5.4.4	Perbincangan Keseluruhan Kebolehgunaan Model Pengajaran Tahfiz	319
5.5	Perbincangan Ciri-ciri Model Pengajaran Tahfiz i-QTmar	321
5.6	Implikasi dan Cadangan	322
5.6.1	Ringkasan Keseluruhan Kajian	323
5.6.2	Implikasi Terhadap Pengajaran Tahfiz	324
5.6.3	Implikasi Terhadap Teori	327
5.6.4	Implikasi Terhadap Aspek Praktikal	329
5.6.5	Implikasi Terhadap Metodologi	330
5.7	Cadangan Kajian	332
5.8	Cadangan Kajian Lanjutan	333
5.9	Rumusan	335

RUJUKAN

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
2.1	Kandungan kurikulum Tingkatan 1 Sekolah Menengah Imtiaz, Yayasan Terengganu	46
2.2	Kandungan kurikulum Tingkatan 1 (Semester 2) 2 dan 3 Sekolah Menengah Imtiaz, Yayasan Terengganu	48
2.3	Kandungan kurikulum Tingkatan 4 dan 5 Sekolah Menengah Imtiaz, Yayasan Terengganu	49
2.4	Pelaksanaan Modul Ijtihadik Melalui Kokurikulum	51
2.5	Perincian Mata pelajaran Tahfiz Menengah Rendah	52
2.6	Perincian Mata pelajaran Tahfiz Menengah Rendah	53
3. 1	Kajian Berdasarkan Pendekatan DDR	86
3. 2	Tahap Persetujuan Bagi Skala Likert 5 Mata	90
3. 3	Skala pemboleh ubah linguistik untuk melihat tahap	100
3.4	Interpretasi Pekali Alpha Cronbach	120
3. 5	Kajian Rintis (Kebolehpercayaan)	120
4.1	Demografik Guru	123
4.2	Demografik Murid	124
4.3	Persetujuan Terhadap Keperluan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT (Guru) (Bahagian B i)	125
4.4	Persetujuan Guru Terhadap Keperluan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT (Bahagian B i)	126
4.5	Persetujuan Murid Terhadap Keperluan Model (Bahagian B ii)	129
4.6	Persetujuan Murid Terhadap Keperluan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT (Bahagian B ii)	129
4.7	Langkah Analisis Reka Bentuk Model Pengajaran Tahfiz Berdasarkan Persoalan Kajian	134

4.8	Reka Bentuk Dan Perincian Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (ICT)	137
4.9	Rumus Threshold (d) Dan Skor Fuzzy (A)	139
4.10	Nilai Threshold Setiap Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (ICT)	141
4.11	Komponen Utama Bagi Model Pengajaran Tahfiz Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	142
4.12	Elemen Analisis Murid	144
4.13	Elemen Objektif Pengajaran	145
4.14	Elemen Pemilihan Kaedah, Media Dan Bahan	146
4.15	Elemen Pemilihan Kaedah, Media Dan Bahan	146
4.16	Elemen Pemilihan Kaedah, Media Dan Bahan	146
4.17	Elemen Penggunaan Media Dan Bahan (Talqin)	147
4.18	Elemen Penggunaan Media Dan Bahan (Takrar)	148
4.19	Elemen Penggunaan Media Dan Bahan (Al-Mail)	148
4.20	Elemen Penggunaan Media Dan Bahan (Al-Fahm)	149
4.21	Elemen Penglibatan Murid	150
4.22	Elemen Penilaian (Harian)	151
4.23	Elemen Penilaian (Mingguan)	151
4.24	Elemen Penilaian (Akhir)	151
4.25	Nilai Threshold Elemen-Elemen Setiap Komponen Analisis Murid	154
4.26	Elemen-Elemen Bagi Komponen Analisis Murid Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	156
4.27	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Objektif	158
4.28	Elemen-Elemen Bagi Komponen Objektif Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	160

4.29	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Kaedah	162
4.30	Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Kaedah Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	164
4.31	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Media	166
4.32	Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Media Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	168
4.33	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Bahan	170
4.34	Elemen-Elemen Bagi Komponen Pemilihan Bahan Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	172
4.35	Nilai Threshold Elemen-Elemen Talqin Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar	174
4.36	Elemen-Elemen Talqin Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	176
4.37	Nilai Threshold Elemen-Elemen Takrar Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar	178
4.38	Elemen-Elemen Takrar Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	180
4.39	Nilai Threshold Elemen-Elemen Al-Mail Bagi Komponen Pemilihan Bahan	182
4.40	Elemen-Elemen Al-Mail Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	184
4.41	Nilai Threshold Elemen-Elemen Al-Fahm Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar	186
4.42	Elemen-Elemen Al-Fahm Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	188

4.43	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Penglibatan Murid	190
4.44	Elemen-Elemen Bagi Komponen Penglibatan Murid Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	192
4.45	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Penilaian Harian	194
4.46	Elemen-Elemen Bagi Komponen Penilaian Harian Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	196
4.47	Nilai Threshold Elemen-Elemen Bagi Komponen Penilaian Mingguan	198
4.48	Elemen-Elemen Bagi Komponen Penilaian Mingguan Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	200
4.49	Elemen Komponen Penilaian Akhir Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (ICT) Berdasarkan Kaedah Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	202
4.50	Elemen-Elemen Bagi Komponen Penilaian Akhir Berdasarkan Kesepakatan Pakar Mengikut Analisis Fuzzy Delphi (FDM)	204
4.51	Langkah Bagi Analisis Model Pengajaran Dan Persoalan Kajian	206
4.52	Elemen Akhir Bagi Komponen Pengajaran	209
4.53	Elemen Akhir Bagi Komponen Analisis Murid	210
4.54	Elemen Akhir Bagi Komponen Objektif Pengajaran	210
4.55	Elemen Akhir Bagi Komponen Pemilihan Kaedah, Media Dan Bahan Bantu Mengajar	211
4.56	Elemen Akhir Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Talqin)	212
4.57	Elemen Akhir Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Taktar)	212
4.58	Elemen Akhir Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Al-Mail)	213

4.59	Elemen Akhir Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Al-Fahm)	214
4.60	Elemen Akhir Bagi Komponen Penglibatan Murid	214
4.61	Elemen Akhir Bagi Komponen Penilaian (Penilaian Harian)	215
4.62	Elemen Akhir Bagi Komponen Penilaian (Penilaian Mingguan)	215
4.63	Elemen Akhir Bagi Komponen Penilaian (Penilaian Akhir)	216
4.64	Frasa Hubungan Kontekstual Berdasarkan Komponen Utama	216
4.65	Pernyataan Bagi Singkatan Komponen Dalam Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT	230
4.66	Perwakilan Kod Pakar Kajian Dalam Teknik Kumpulan Nominal (Ngt)	257
4.67	Demografik Pakar Kajian Kebolehgunaan Model Pengajaran Tahfiz	259
4.68	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Komponen Utama Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT	261
4.69	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Bagi Komponen Pemilihan Kaedah	263
4.70	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Bagi Komponen Pemilihan Media	264
4.71	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Bagi Komponen Pemilihan Bahan Bantu Mengajar	264
4.72	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (Ngt): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Talqin Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar	265
4.73	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Takrar Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar.	266
4.74	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolehgunaan Elemen Al-Mail Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar.	268

4.75	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Al-Fahm Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar.	269
4.76	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Penilaian Harian Bagi Komponen Penilaian.	270
4.77	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Penilaian Mingguan Bagi Komponen Penilaian.	271
4.78	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Penilaian Akhir Bagi Komponen Penilaian.	272
4.79	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Bagi Komponen Penglibatan Murid	273
4.80	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan Elemen Bagi Komponen Objektif Pengajaran	274
4.81	Dapatan Data Teknik Kumpulan Nominal (NGT): Penilaian Kebolegunaan elemen bagi Komponen Analisis Murid	275
4.82	Dapatan data Tenik Kumpulan Nominal (NGT): Kebolegunaan terhadap kesesuaian keutamaan elemen dalam komponen utama.	276
4.83	Dapatan data Tenik Kumpulan Nominal (NGT): Kebolegunaan Keseluruhan Model Pengajaran Tahfiz Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT)	278

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
1.1	Kerangka Konseptual Pembangunan Model	25
2.1	Gambaran Pengertian Konstruktivisme	63
2.2	Kerangka Model Assure	69
2.3	Adaptasi Model Pengajaran Dan Pembelajaran Tahfiz Al-Quran Al-Qabisi (1955)	71
2.4	Model ICT Enhanced Teacher Development Model (ICTetd)	74
3.1	Kerangka Metodologi Kajian	87
3.2	Metod Kajian Pembangunan Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan ICT	91
3.3	Graf segi tiga min melawan nilai triangular	96
3.4	Carta alir Langkah-langkah Kaedah Fuzzy Delphi (FDM)	98
4.1	Model Pemilihan Kaedah	218
4.2	Model Pemilihan Media	219
4.3	Model Pemilihan Bahan	219
4.4	Model Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Talqin)	220
4.5	Model Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Takarar)	221
4.6	Model Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Al-Mail)	222
4.7	Model Penggunaan Media Dan Bahan Bantu Mengajar (Al-Fahm)	223
4.8	Model Penglibatan Murid	224
4.9	Model Penilaian (Penilaian Harian)	225
4.10	Model Penilaian (Penilaian Mingguan)	226
4.11	Model Penilaian Dan Ulangkaji (Penilaian Akhir)	226
4.12	Model Objektif Pengajaran	227
4.13	Model Analisis Murid	228

4.14	Model Pengajaran Tahfiz Berasaskan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (ICT)	229
4.15	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Pemilihan Kaedah	244
4.16	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Pemilihan Media	245
4.17	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Pemilihan Bahan	245
4.18	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan (Talqin)	246
4.19	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan (Takarar)	247
4.20	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan (Al-Mail)	248
4.21	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penggunaan Media Dan Bahan (Al-Fahm)	249
4.22	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penilaian Harian	250
4.23	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Penilaian Mingguan	251
4.24	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Penilaian Akhir	252
4.25	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Penglibatan Murid	252
4.26	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Objektif Pengajaran	253
4.27	Diagraf Paparan Kuasa Memandu Bagi Komponen Analisis Murid	254

SENARAI SIGNKATAN

BBM	Bahan Bantu Mengajar
DDR	Design and Developmental Research
DTPN	Dasar Pendidikan Tahfiz Negara
FPI	Falsafah Pendidikan Islam
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
FPN	Falsafah Pendidikan Negara
ICT	Information Computer & Technology
JAIN	Jabatan Agama Islam Negeri
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
KBSM	Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KBT	Kurikulum Bersepadu Tahfiz
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KUIS	Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
LEPAI	Lembaga Penasihat Penyelarasan Pelajaran dan Pendidikan Agama Islam
MAIN	Majlis Agama Islam Negeri
MARA	Majlis Amanah Rakyat
MRSM	Maktab Rendah Sains Mara
PdP	Pengajaran Dan Pembelajaran
PINTA	Persatuan Tahfiz al-Quran Kebangsaan
SABK	Sekolah Agama Bantuan Kerajaan
SAW	Sallahu Alaihi Wasalam
SBP	Sekolah Berasrama Penuh

SMKA	Sekolah Menengah Kebangsaan Agama
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SPSS	Statistical Packages For The Social Science
SPSS	Perisian Statistical Package Science
SWT	Subhanu Wataala
TMUA	Tahfiz Model Ulul Albab
TPCK	Technology pedagogical Content knowledge
UA	Ulul Albab
UPSI	Universiti Pendidikan Sultan Idris

SENARAI LAMPIRAN

- A Soal Selidik Fasa Analisis Keperluan
- B Kesahan Bahasa Dan Kandungan Soal Selidik Analisis Keperluan
- C Borang Soal Selidik FDM Komponen dan Elemen Model Pengajaran dan Kesahan Pakar
- D Borang Soal Selidik NGT Fasa Penilaian Kebolegunaan
- E Surat Kebenaran Menjalankan Kajian

SENARAI ISTILAH

Al-fahm	kefahaman
Al-mail	Cintakan al-Quran
Fasohah	Kefasihan sebutan bacaan
Firman	Kata perintah
dai'	pendakwah
Hifz	hafaz
Ibtida'	Tempat bermula bacaan al-Quran
Istirja'	Membaca semula ayat al-Quran yang telah dihafaz
Istizhar	Mampu mengeluarkan ayat al-Quran apabila diperlukan
Kitabah	penulisan
tahriri	Peperiksaan secara penulisan
macrifatuddin	memahami agama
Mudud	Bacaan mad
Murajaah	Mengulangkaji bacaan al-Quran yang telah dihafaz
mutaddayin	mengamalkan ajaran Islam
Mutasyabihat	mengelirukan
muqri	Pembaca al-Quran
syafawi	Peperiksaan secara lisan
Tadabbur	Fikir dan hayati
Tahriri	Peperiksaan secara bertulis
Talaqi musyafahah	Guru memperdengarkan bacaan kepada pelajar kemudian pelajar akan membaca semula ayat tersebut dihadapan guru bagi memastikan kesahihah bacaan ayat al-Quran sebelum pelajar menghafaz

tasmic

Memperdengarkan bacaan secara hafazan

waiy

Penghayatan

Waqaf

Tempat berhenti bacaan al-Quran

SENARAI TRANSLITERASI

Huruf Arab	Huruf Latin	Contoh Asal	Contoh Transliterasi
ء	'	سأل	sa'ala
ب	b	بدل	badala
ت	t	تمر	tamr
ث	th	ثورة	thawrah
ج	j	جمال	jamal
ح	h	حديث	hadith
خ	kh	خالد	khalid
د	d	ديوان	diwan
ذ	dh	مذهب	madhhab
ر	r	رحمن	rahman
ز	z	زمزم	zamzam
س	s	سراب	sarab
ش	sh	شمس	shams
ص	s	صبر	sabr
ض	d	ضمير	damir
ط	t	طاهر	tahir
ظ	z	ظهر	zuhr
ع	c	عبد	cabd
غ	gh	غيب	ghayb
ف	f	فقه	fiqh
ق	q	قاضي	qadi

ك	k	كأس	ka's
ل	l	لبن	laban
م	m	مزمار	mizmar
ن	n	نوم	nawm
هـ	h	هبط	habata
و	w	وصل	wasala
ي	y	يسار	yasar

Vokal Pendek

Huruf Arab Huruf Latin Contoh Asal Contoh Transliterasi

اَ	a	فَعَلٌ	Facala
إِ	i	حَسِبَ	hasiba
أُ	u	كُتِبَ	kutiba

Vokal Panjang

Huruf Arab Huruf Latin Contoh Asal Contoh Transliterasi

أَ ، اِ	a	كاتب ، قضى	katib, qada
يِ	i	كريم	karim
وِ	u	حروف	huruf

BAB 1

PENGENALAN

Menjelang tahun 2020 profesion perguruan mencapai cabaran yang besar dalam melahirkan generasi bangsa Malaysia yang maju. Cabaran guru semakin mencabar dalam memenuhi keperluan dunia pendidikan pada abad ke 21 sehingga memerlukan seseorang guru itu kepada peningkatan daya kretiviti, minda yang terbuka dan positif serta peka terhadap permintaan murid yang lebih canggih berbanding dahulu dalam setiap mata pelajaran (Kamarul Azmi, 2010).

Hampir sedekad ini, pendidikan telah menjadi tumpuan utama dalam perkembangan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) untuk pembangunan masyarakat sesebuah negara terutamanya di negara- negara maju (Muhamad Sham, 2006). ICT di anggap sebagai alat yang berkuasa untuk menggalakkan pembangunan

sosial dan ekonomi. Justeru, ini membuktikan kepentingan saranan Perdana Menteri Malaysia yang menitikberatkan ilmu pengetahuan yang berasaskan teknologi tinggi sehingga mampu memupuk semangat kebangsaan yang unggul dalam diri individu (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013).

Pendidikan al-Quran merupakan asas yang sangat signifikan dalam melahirkan individu yang unggul dan mempunyai aqidah yang mantap walaupun berada di dalam dunia yang sentiasa berubah mengikut peredaran zaman. Kejayaan pendidikan al-Quran dalam melahirkan masyarakat yang madani sebagaimana yang dicita-citakan, sudah terbukti dalam sejarah ketamadunan dan peradaban umat Islam sejak dahulu lagi. Di samping itu, proses bagi mewujudkan masyarakat yang mempunyai peribadi yang seimbang dalam setiap aspek kehidupan juga merupakan antara matlamat menerusi

Oleh itu, guru amat berperanan dan bertanggungjawab terhadap hasrat pendidikan untuk melahirkan generasi muda yang berkarisma demi memacu negara Malaysia menjadi sebuah negara maju. Sokongan dan dokongan amat diperlukan dari seluruh rakyat Malaysia dengan yakin dan komited. Sokongan tersebut hendaklah digabungkan dengan ilmu pengetahuan, kefahaman dan kemahiran yang tinggi serta sikap positif supaya kita akan mampu berdepan dengan cabaran.

Akhirnya matlamat untuk memenuhi Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) dan Falsafah Pendidikan Islam (FPI) iaitu keseimbangan dari sudut jasmani, emosi, rohani dan intelek (JERI) serta mempunyai ilmu, kemahiran dan penghayataan islam berpandukan al-Quran dan al-Sunnah ke arah mencapai kehidupan di dunia dan di

akhirat. Oleh yang demikian impian melahirkan generasi berpegang pada agama, intelek dan positif kelak akan tercapai.

Fasa ledakan teknologi maklumat kini, telah belaku perubahan demi perubahan dalam aspek kehidupan manusia. Kebergantungan manusia kepada teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) menjadi bukti bahawa kita semakin bergerak seiring dengan revolusi industri 4.0 yang sedang rancak di seantero dunia. Maka perlu kepada setiap guru mempersiapkan diri untuk melakukan perubahan dari segi corak pengajaran dan penyampaian ilmu dengan penguasaan teknologi yang tinggi agar mampu mendepani cabaran yang lebih besar kepada dunia pendidikan agama Islam khususnya.

Hal yang demikian kerana seiring dengan kecanggihan teknologi ini mengalir maklumat yang tidak dapat disekat mahu pun ditapis. Proses pengajaran yang berperanan sebagai saluran penyampaian kemahiran, ilmu pengetahuan, sikap dan nilai-nilai perlu yang kepada perancangan topik, objektif, standart kandungan dan standart pembelajaran, cara penyampaian dan penilaian yang wajar dengan ciri-ciri kebolehan sedia ada murid (Ee Ah Meng, 1997). Justeru menjadi peranan kepada guru untuk membimbing generasi pada zaman kini dengan menjadikan ICT sebagai rujukan yang tepat dan betul mengikut kepatuhan syariah.

Pendidikan Tahfiz yang semakin tinggi permintaannya dalam dunia Pendidikan merupakan asas yang sangat signifikan dalam melahirkan masyarakat yang berkarisma dan mempunyai aqidah yang mantap walaupun berada di dalam dunia yang sentiasa berubah mengikut peredaran zaman sementelahan pula ia bukan sahaja menjadi

petunjuk dalam urusan duniawi semata-mata bahkan menyentuh berkaitan hubungan manusia dan Tuhan.

Selain itu, sistem hafazan al-Quran dalam arus pendidikan di Malaysia telah memberi impak yang sangat positif dari sudut sahsiah dan kecemerlangan akademik murid. Menurut kajian Muhaidi (2010), penghasilan murid yang holistik dan berkualiti telah direalisasikan berdasarkan falsafah pendidikan negara ke arah mengembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmoni dari segi intelek, rohani, jasmani seiring dengan kehebatan mukjizat al-Quran itu sendiri.

Pendidikan tahfiz merupakan faktor pemangkin yang mempengaruhi pencapaian akademik terutama dalam kalangan murid Islam (Salasiah, 2012). Tambahan pula daripada faktor-faktor yang lain seperti sosioekonomi, tahap pendidikan ibubapa, pendapatan keluarga, motivasi diri, gaya pengajaran guru dan gaya pembelajaran turut berperanan dalam menentukan keberhasilan akademik murid selain hafazan al-Quran.

Oleh yang demikian, guru tahfiz perlu bersedia dan bersiap untuk menghadapi cabaran serta menggerakkan rancangan dengan lebih kreatif dan inovatif. Tamsilnya, faktor utama dalam membentuk dan melahirkan generasi yang beriman dan bertaqwa kepada Allah SWT adalah dari kepelbagaian konsep dalam pendidikan Islam. Konsep tersebut merupakan tonggak utama dalam pembentukan manusia yang mempunyai cita-cita yang tersendiri dan berperanan sebagai khalifah Allah yang mentadbir alam di samping membentuk masyarakat yang bertamadun.

1.2 Latar Belakang Kajian

Pendidikan Islam yang pertama di dalam Islam adalah Pendidikan al-Quran. Permulaanya adalah seiring dengan penurunan wahyu pertama iaitu Surah al-Alaq (96:01:04) melalui malaikat Jibril A.S kepada Nabi Muhammad S.A.W. Membaca dan mengulang-ulangi bacaan sehingga ayat tersebut dapat dibaca secara hafazan adalah kaedah pertama dalam pengajaran al-Quran seperti yang dilakukan oleh Jibril A.S.

Kaedah hafazan ini turut digunakan oleh Nabi Muhammad S.A.W mengajarkan al-Quran kepada para sahabat. Mohd Aderi (2017) menerangkan dalam kajiannya bahawa bacaan hafazan Nabi Muhammad S.A.W bukanlah hafazan semata-mata tetapi bacaan untuk difahami dan diingati. Tujuan kaedah hafazan ini adalah untuk menjaga dari terputusnya kemutawatiran al-Quran, kemuliaannya, penyelewengan, pemalsuan dan pendustaan terhadap kandungan al-Quran (Abu Najihat 2002; Zulkiple Abdul Ghani et al. 2016).

Allah SWT memberi kelebihan kepada mereka yang menghafaz al-Quran melalui dalil ayat al-Quran sepertimana yang terdapat di dalam surah al-Qamar (54:17). Bukan setakat itu sahaja, malah Allah memberi kepujian dan penghormatan dengan gelaran yang mulia sepertimana yang telah disebut di dalam al-Quran dalam Surah al-Fathir (35:32), Surah al-Ankabut (29:45) dan Surah al-Hijr (15:9). (Abdullah Basmeih 2007, 2011).

Kelebihan yang diberikan oleh Allah ini mewujudkan kesedaran ibu bapa peri penting al-Quran menjadi pengaruh utama untuk membentengi jiwa anak-anak daripada anasir yang tidak sihat dan mendorong mereka memilih sekolah tahfiz sebagai pilihan utama. Ini turut ditegaskan di dalam model pengajaran dan pembelajaran tahfiz al-Qabisi (1955) yang mana proses pengajaran tahfiz akhirnya adalah bermatlamatkan *makrifatuddin*. Selain itu juga, hafazan al-Quran juga dijadikan sebagai metod rawatan bagi roh dan jasad manusia (Solahuddin, 2018).

Model al-Qabisi (1955) menjadi rujukan utama dan asas kepada proses pengajaran tahfiz yang lebih sistematik dan tersusun. Ia memberi tumpuan khusus kepada matlamat, objektif, proses pengajaran dan pembelajaran dan penilaian kepada pengajaran dan pembelajaran. Model ini meletakkan al-Quran sebagai ilmu dasar sebelum mempelajari ilmu-ilmu lain yang mana ia juga menjadi sebagai kepada matlamat FPI.

Sehalaan dengan hasrat kementerian, KPM menyarankan sistem Pendidikan di Malaysia haruslah bercirikan Pendidikan abad ke 21 yang lebih berpusatkan murid bagi meningkatkan keberkesanan sesuatu pembelajaran. Ini adalah bertepatan dengan konsep teori konstruktivisme yang mana pembelajaran yang lebih baik adalah bermula dari pembinaan pengetahuan secara aktif dengan mengaitkan maklumat baru yang ditemui dengan maklumat yang lepas. Seterusnya murid akan menyesuaikan pengetahuan yang diterima dengan pengetahuan sedia ada untuk membina pengetahuan baru.

McBrien & Brandt (1997) mendefinisikan konstruktivisme adalah satu pendekatan pengajaran berdasarkan kepada penyelidikan tentang bagaimana manusia belajar. Kebanyakan penyelidik berpendapat setiap individu membina pengetahuan dan bukannya hanya menerima pengetahuan daripada orang lain. Kenyataan ini disokong kajian Muhd Zulhilmi, Mohamad Khairi dan Mohd Isha (2019) yang membincangkan bahawa mengikut kepada teori konstruktivisme penglibatan guru hanya 25% sahaja di dalam kelas sebagai fasilitator dengan cara memanfaatkan penggunaan bahan bantu mengajar (BBM) berteknologi dalam meningkatkan keberkesanan pembelajaran yang berpusatkan murid.

Selain itu, keperluan dunia pendidikan pada abad ke 21 menuntut juga kepada kemahiran guru dalam pengkomputeran. Hal ini menyokong kepada pandangan bahawa kemahiran guru dalam bidang pengkomputeran dapat meningkatkan lagi kemampuan penyelidikan untuk membangun dan menyelesaikan permasalahan pendidikan (Esah Sulaiman 2003; Sidek Baba 2003; Mohammed Sani 2005; Hashim & Abdul Jalil 2007; Nik Azis & Noraini 2008; Kamarul Azmi 2010).

Seperti mana yang dinyatakan oleh Mohd Khairul Anam (2018) bahawa guru perlu melengkapkan diri dengan pengetahuan teknologi serta mempersiapkan diri dengan pelbagai ilmu dan berfikiran jauh ke depan seiring dengan era abad ke 21 dan pendidikan dalam revolusi Industri 4.0. Hal ini pastinya bermula dari keberkesanan ilmu yang disampaikan oleh guru kepada murid dalam proses pembelajaran di dalam kelas. Ini kerana guru yang berkesan di dalam pengajaran dan pembelajaran (PdP) mampu melahirkan murid yang cemerlang (Kamarul Azmi, Noratikah & Mohd Faez, 2012).

Sementara itu, Heinich, Molenda, Russell dan Smaldino (1993) menyatakan bahawa pengaplikasian kaedah dan model pengajaran adalah penting supaya sesuatu objektif pembelajaran dapat dicapai sepertimana yang dibincangkan di dalam Model Assure. Model pengajaran ini bukan sahaja sesuai digunakan untuk membantu guru menyampaikan maklumat dengan lebih jelas malah menjadikan proses PdP akan menjadi lebih sempurna dan dapat mencapai objektif pembelajaran dengan adanya perancangan yang lengkap dan sistematik.

Selain merancang pelaksanaan PdP yang efisien dan berkesan, guru juga patut meningkatkan kemahiran dan pengetahuan tentang penggunaan ICT sama ada dalam pengajaran mahu pun melakukan tugas harian. Saranan ini turut dijelaskan oleh Arnaldo Nhavoto (2011) melalui model ICTetd yang menekankan kepada pengetahuan yang diperlukan oleh para guru dalam menggunakan peralatan ICT dalam membangunkan proses pengajaran dan pembelajaran yang dapat difahami oleh para pelajar.

Berdasarkan teori dan model yang dibincangkan di atas dapat membantu Pendidikan tahfiz melakukan transformasi dengan meningkatkan amalan pengajaran tradisional sebelum ini kepada pengintegrasian ICT dalam pengajaran. Menurut Muhsin (1994) di dalam PdP tahfiz mestilah terdapat empat kategori bahan yang boleh membantu menghafaz al-Quran iaitu bahan yang dilihat, bahan yang didengar, bahan yang dibaca dan bahan yang ditulis. Maka mengintegrasikan ICT dalam pengajaran tahfiz bukanlah satu yang menyalahi apabila kategori yang telah disebutkan boleh dibina dari penggunaan ICT yang semakin berkembang maju dan sekaligus menjana kemahiran murid-murid dalam pembelajaran bertepatan dengan pendidikan abad ke 21.

Tambahan lagi, Maimun Aqsa dan rakan-rakan (2017) menyatakan bahawa gabungan ICT mampu memberi peningkatan dan kesan yang berkualiti di dalam pengajaran dan pembelajaran kerana ia lebih menarik perhatian. ICT yang sebelum ini menjadi bahan bantu mengajar (BBM) namun kini ia menjadi sebagai alat penyokong cara baru dalam proses PdP. Sifatnya yang mudah digunakan, mempunyai paparan yang menarik dan beberapa kelebihan lain dapat memberi impak yang sangat besar dengan memberi kefahaman yang sangat mendalam kepada pengetahuan murid.

Hala tuju sistem pendidikan di Malaysia telah mengalami perubahan demi perubahan dalam tempoh beberapa abad. Perubahan terhadap sistem pendidikan di negara ini mengikut keperluan dan kehendak masyarakat zaman. Hal ini bermula selepas negara Malaysia mencapai kemerdekaan dan terbentuknya Ordinan Pelajaran (1957) yang menjadikan Laporan Razak (1956) sebagai asas untuk memantapkan sistem pendidikan (Mior Khairul Arin, 2011). Justeru, sistem pendidikan haruslah berjalan seiring dengan sistematik bagi mencapai status negara maju kerana Kejayaan sesuatu bangsa dan negara itu adalah bertunjangkan kepada pendidikan (Ridhuan, 2015).

Kerajaan komited melaksanakan transformasi dalam sistem pendidikan untuk tempoh 15 tahun akan datang termasuklah pendidikan tahfiz. Melengkapkan setiap murid-murid di negara Malaysia dengan segala kemahiran baru yang diperlukan oleh mereka untuk mencari peluang dan menangani cabaran abad ke 21 adalah tujuan transformasi ini dilakukan. Sistem pendidikan sangat penting sebagai aset dalam usaha untuk bersaing dengan negara maju sekaligus berupaya melahirkan generasi muda berpengetahuan, mampu berfikir secara kritis dan kreatif, mempunyai kemahiran

keimpinan yang mantap dan berupaya berkomunikasi dengan berkesan pada peringkat global (Kementerian Pendidikan Malaysia, [KPM] 2013).

Pendidikan tahfiz bukan lagi pendidikan yang asing dan telah lama diterima pada masa kini. Pendidikan tahfiz yang pertama mula wujud di Malaysia ialah menawarkan program di peringkat diploma. Namun bermula dari 10 tahun yang lalu, pendidikan tahfiz di peringkat menengah mula mendapat tempat bermula dari penubuhan Maktab Rendah Sains Mara (MRSM) Ulul Albab (UA) rentetan dari rangkaian Sekolah Imtiaz di Terengganu, beberapa maahad tahfiz di bawah Jabatan Agama Islam Negeri dan Tahfiz Model Ulul Albab (TMUA) di bawah Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) seperti Sekolah Menengah Kebangsaan Agama (SMKA) dan sekolah berasrama penuh (SBP).

Hampir kesemua sekolah dan institusi yang disebut ini menjadikan aliran tahfiz sebagai yang utama dan aliran akademik sebagai program atau kurikulum yang ditawarkan. Namun matlamatnya yang satu iaitu melahirkan profesional yang menghafaz al-Quran. Bertepatan dengan matlamat hala tuju yang menyeluruh amat wajar institusi ini mengembangkan potensi murid secara bersepadu dan menyeluruh berpaksikan tauhid serta mengambil kira perkembangan semasa. (Noor Hisham et al., 2014).

Memacu ke arah negara maju, sistem Pendidikan tahfiz bukan sahaja perlu menyediakan produk yang hanya peka terhadap perkembangan semasa malah generasi dan pelapis negara yang berwibawa serta berakhlak mulia dan mampu menjadi contoh kepada masyarakat. Hal ini lebih mencabar apabila kemodenan dan kepesatan di era

globalisasi yang tidak seimbang mengganggu perkembangan rohaniyah remaja kini juga menjadi punca terpinggirnya roh Islam di dalam diri mereka.

Selain itu, guru merupakan tonggak utama dalam Pendidikan tahfiz yang berperanan penting dalam proses PdP. Ini kerana, Anisah Bahyah (2006) berpendapat bahawa pengajaran, latihan, bimbingan dan pimpinan dengan tumpuan khas kepada pemindahan pelbagai ilmu pengetahuan, nilai agama dan budaya adalah proses dalam pendidikan. Justeru, guru-guru al-Quran mestilah mempunyai kelayakan terutamanya dari sudut keperibadian, pengetahuan, agama serta memahami kaedah PdP untuk menghasilkan keberkesanan dalam pendidikan al-Quran (Adel M. et al, 2006).

Maka dengan itu, guru perlu mempersiapkan dan melengkapkan diri dengan elemen-elemen ilmu yang sarat agar ilmu yang disampaikan mampu mempengaruhi dan diserap oleh murid-murid. Kepelbagaian proses penyampaian ilmu perlu dilaksanakan selari dengan zaman yang serba serbi dengan teknologi. Namun begitu, di sebalik kecanggihan yang perlu wujud di dalam pengajaran, disiplin ilmu al-Quran itu tidak boleh sekali-kali di pinggirkan. Secara ringkasnya, desakan ini memerlukan guru tahfiz menyediakan diri mereka menjadi guru yang lebih pakar, professional, berkesan, cekap untuk berdepan pendidikan abad ke 21.

Mengikut konteks kajian ini, institusi tahfiz harus bersedia menghadapi gelombang ini seiring dengan institusi-institusi pendidikan yang lain. Rentetan dari kesedaran masyarakat kini terhadap bahawa penghayatan ajaran agama telah kembali tinggi menjadikan permintaan ibu bapa untuk menghantar anak-anak ke sekolah agama melebihi dari tawaran dan kesanggupan pihak yang meyediakannya. Sekolah aliran

tahfiz al-Quran menunjukkan perkembangan terkini mula mendapat perhatian masyarakat (Mardhiah, 2017).

Walaupun wujud perbezaan antara sekolah-sekolah tahfiz ini dari segi kurikulum, namun matlamat utama pendidikan tahfiz ini adalah melahirkan para huffaz yang dapat memelihara kemutawatiran al-Quran (Mohamad Marzuqi, 2018). Dalam meniti arus pendidikan abad ke 21 dan revolusi industri 4.0, semestinya pendekatan yang lebih efektif dalam pendidikan tahfiz perlu dipertingkatkan bagi mendepani zaman globalisasi ini. Pendekatan pengajaran secara tradisional perlu ditambah baik seiring dengan keperluan zaman ini.

Perkembangan pendidikan tahfiz sejak zaman awal Islam sehingga hari ini memperlihatkan perkembangan yang amat memberangsangkan. Walaubagaimanapun kerancakkan perkembangan ini memerlukan kepada penelitian kepada sistem yang wujud dengan lebih lanjut agar pendidikan yang ditawarkan dan sedia ada ini memenuhi kriteria dan matlamat pendidikan tahfiz. Apa yang lebih penting ialah dalam melahirkan huffaz yang bukan sahaja menghafaz dengan lancar malah memiliki perkembangan potensi jasmani dan rohani secara menyeluruh.

Namun begitu, setinggi mana kecanggihan kaedah pengajaran yang berlaku mengikut trend teknologi, konsep berguru itu masih lagi perlu diguna pakai kerana ilmu fardu ain perlu berkonsepkan guru (Noor Hisham, 2011). Ini kerana melalui konsep berguru adalah bermatlamat untuk membina adab dan penghayatan nilai. Maka pemikiran kritis dan penilaian kreatif berpegang kepada pandangan alam Islam akan berhasil dari pelaksanaan PdP yang tepat dan sekaligus perisian PdP tidak mengabaikan

perkara kerohanian juga peranan jiwa dalam menyempurnakan pertumbuhan potensi insan yang seimbang serta menyeluruh.

1.3 Pernyataan Masalah

Institusi tahfiz yang terdapat di Malaysia menawarkan pendidikan seawal peringkat kanak-kanak sehingga ke peringkat dewasa (Abdul Hafiz et al, 2005; Adnan Rashid et al. 2013; Zanaton 2014 dan Abd Rahman, 2016). Kesedaran masyarakat memilih institusi pendidikan tahfiz dan menghantar anak-anak mengikuti pengajian aliran tahfiz adalah faktor pertambahan bilangan sekolah tahfiz di Malaysia. Ini disokong daripada laporan Mohd Aderi (2017) menyatakan jumlah keinginan yang tinggi ibu bapa untuk menghantar anak-anak ke sekolah tahfiz adalah melebihi penawaran. Lalu mengakibatkan pertambahan sekolah tahfiz swasta mahu pun tahfiz persendirian. Kesannya guru-guru tidak terikat kepada silibus yang selaras dan kaedah pengajaran yang sistematik. Guru- guru bebas menggunakan kaedah yang dirasakan bersesuaian atau bersandarkan pengalaman mereka.

Oleh yang demikian, kepelbagaian latar belakang pendidikan guru menimbulkan perbezaan yang amat ketara dalam proses pengajaran. Perkara ini disokong dalam kajian Abd Rahman (2013) yang menyebut faktor kepelbagaian latar belakang guru, menjadikan institusi pendidikan tahfiz tidak dapat dijalankan secara bersepadu. Hal ini demikian kerana, pengetahuan dalam bidang tahfiz dan kemahiran pedagogi yang berbeza akan menjadi punca ketidakseragaman bukan sahaja kepada kualiti pengajaran malah kualiti guru itu sendiri.

Bukti kepada ketidakseragaman ini apabila terdapat banyak kajian mengesahkan bahawa punca kegagalan murid mencapai muqarar hafazan al-Quran adalah disebabkan kurangnya pengetahuan dan kemahiran guru dalam PdP sedangkan mereka telah disediakan dengan modul yang seragam di sekolah masing-masing Azmil (2012) dan (2014), Solahudin (2016), Kamarul Azmi et. al (2016) Mohamad Marzuqi dan Azmil (2017), Mardhiah (2017), Ab. Halim (2018), dan Zulkafli (2019).

Sejarah Pendidikan tahfiz yang dahulunya bersifat konvensional, kini berkembang sejajar dengan perkembangan sistem pendidikan kontemporari. Awalnya institusi tahfiz di Malaysia hanyalah mencakupi aktiviti hafazan al-Quran dan subjek qiraat sahaja yang mana diperkenalkan di peringkat diploma. Namun, kini pendidikan tahfiz telah mengalami asimilasi bersesuaian dengan tuntutan pendidikan arus perdana.

Pendidikan tahfiz hari ini telah diintegrasikan dengan tahfiz dan sains yang mana lebih dikenali sebagai program tahfiz UA bermula dari awal tahun 90an. Kekurangan guru tahfiz ketika itu, memaksa pengurusan membenarkan guru yang bukan dalam bidang tahfiz dilantik menjadi guru *tasmi*^c. Isu ini berterusan sehingga kini seperti mana yang disebut oleh Mardhiah (2017) melaporkan guru tahfiz yang bukan bidang tahfiz kurang memahami khilaf qiraat dalam bacaan hafs al-Asim apatah lagi tafsir al-Quran (Zulkifli 2019). Timbul persoalan berkaitan dengan kualiti bacaan daripada pelajar lepasan sekolah tahfiz yang ada kini.

Menurut Ahmad Bazli dan rakan-rakan (2016), Pendidikan tahfiz kini hanya menjadi nilai tambah kepada kurikulum sedia ada dan bukannya sebagai teras kepada keseluruhan kurikulum yang ditawarkan dalam sesebuah institusi. Contohnya, banyak

sekolah yang cuba untuk mengintegrasikan bidang tahfiz dengan pelbagai bidang lain. Kesannya fokus utama hanya semata-mata kepada bacaan dan hafazan al-Quran. Murid-murid bukan sahaja lemah dalam penguasaan hafazan malah turut bermasalah dalam aspek pemahaman dan terjemahan al-Quran (Fathiyah, Ahmad Fauzi, Norliah, Lukman & Wan Marzuki, 2018).

Namun begitu, isu ini bukan sahaja berlegar setakat itu, timbul isu bacaan bertajwid yang turut menjadi masalah utama dalam kalangan murid-murid tahfiz. Isu bacaan bertajwid ini turut disebut dalam beberapa kajian lain antaranya Mohamad Marzuqi (2008 & 2013), Azmil (2010), Shahrulkarnain (2013), dan Mardhiah (2017), (Muhammad Hafiz, Zawawi & Zaharah, 2018). Hal ini bukan sahaja berlaku di Malaysia, malah di Indonesia juga terdapat kajian yang turut membincangkan berkaitan kualiti hafazan yang masih lemah serta belum mencapai objektif utama kurikulum tahfiz al-Quran seperti kajian Siti Nafisatul Masruroh (2016), Nawa Husna dan Zainal Arifin (2016), Nur Hikmiyah (2015), Eka Pristiawan (2013), Ratna Hidayah (2012) dan Muhsinin (2011).

Oleh hal yang demikian, pengajaran al-Quran adalah pengajaran kemahiran (Rohizani, Shahabudin & Mohd Zohir, 2005), guru bukan sahaja perlu memberikan fokus kepada arahan, demonstrasi dan membetulkan kesalahan bacaan malah guru juga perlu menguasai isi kandungan pelajaran. Meneliti isu di atas, jelas menunjukkan terdapat kelemahan terhadap pengetahuan dan kemahiran guru tahfiz yang perlu diatasi. Guru seharusnya memiliki bacaan yang tepat supaya dapat menjadi contoh kepada murid. Namun apabila hal sedemikian berlaku, guru gagal untuk memperbaiki kualiti bacaan murid dan sukar untuk mengukur keberkesanan pembelajaran serta penghayatan

seseorang murid. Walhal, fokus utama dalam sesuatu pengajaran guru adalah mencapai objektif pembelajaran bermula daripada perancangan aktiviti, langkah dan penyampaian yang sistematik sepertimana yang dinyatakan oleh Ahmad Mohd Salleh (1997); Syarifah Alawiyah (1984) dan Mohd Yusuf (2000).

Selain proses menghafaz, proses penulisan tahriri atau kitabah juga berperanan untuk mengukuhkan proses hafazan. Proses ini sebagai inisiatif kepada murid untuk menguasai ayat yang sukar seperti ayat-ayat mutasyabihat (al-Qabisi 1955; Muhammad Muhsin 1994; Abu al-Wafa' 1999 dan Abu al-Fida' 2006). Walau bagaimanapun, laporan oleh Nor Musliza dan Mokmin Basri (2014) mendapati bahawa guru-guru tahfiz kurang memberi tumpuan kepada bimbingan penulisan al-Quran. Ini terbukti daripada hasil tinjauan Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti Negeri Perlis (2017) menunjukkan pemantauan guru terhadap aktiviti *tahriri* (menulis semula ayat hafazan) masih perlu dimantapkan.

Laporan Mohamad Marzuqi dan Azmil (2016) menyatakan majoriti murid kurang mahir dalam kaedah penulisan rasm uthmani. Masalah ini harus diatasi dan ditangani dengan serius. Bukan itu sahaja, kelemahan yang paling ketara dalam penulisan ini apabila terdapat ramai dalam kalangan murid yang gagal dalam peperiksaan tahriri jika dibandingkan dengan jumlah calon peperiksaan *syafawi*. Masalah ini ternyata berpunca daripada kurangnya bimbingan dan latihan yang diberikan penekanan oleh para guru tahfiz. Hal ini lebih ketara kerana terdapat segelintir murid yang tidak membuat latihan menulis.

Sama halnya dalam hal mendalami dan memahami ayat al-Quran. Menurut al-Qabisi (1955), terdapat empat kaedah utama yang dapat memberikan impak maksimum kepada pembelajaran hafazan al-Quran, salah satu daripadanya ialah al-Fahm (kefahaman ayat). Namun begitu, menurut Mohamad Marzuqi (2016) kaedah teras PdP tahfiz ini seolah-olah dipinggirkan dalam proses pengajaran dan pembelajaran. Guru kurang memberikan perhatian kepada kaedah ini dan hal ini amat bertentangan dengan saranan supaya murid mentadabbur ayat-ayat yang dibaca dari al-Quran (al-Sod: 29; al-A'raf; 204). Maka tidak mustahil sepertimana yang telah dilaporkan oleh Noor Hisham (2017) terdapat murid yang gagal mengaitkan hafazan al-Quran dengan pengajian akademik yang dipelajari. Kesannya terdapat ramai dalam kalangan murid yang kecundang kedua-dua bidang iaitu hafazan al-Quran dan akademik.

kreatif dan berinovasi semasa proses pengajaran berlaku. Penggunaan bahan bantu mengajar (BBM) haruslah dimanfaatkan dengan sebaik mungkin. Namun, dalam kajian Azmil dan Misnan (2014), Nor Musliza dan Mokmin (2017) dan Azmil (2017) menyatakan bahawa guru masih kekal dengan cara tradisional, menggunakan buku rekod *tasmi*^c dan mushaf al-Quran serta rekod kehadiran di dalam kelas. Guru hanya menumpukan kepada perancangan sedia ada yang statik dan kaku tanpa kaedah yang lebih kreatif dan kritis. Sedangkan al-Tal (1997) dan al—Khatib (2009) telah menegaskan bahawa pengajaran haruskan seiring dengan perkembangan semasa iaitu tidak boleh statik kerana hal ini memberi pengaruh yang tidak memberangsangkan kepada proses pembelajaran murid.

Sementara itu, tahap kesediaan guru tahfiz terhadap penggunaan BBM juga menjadi isu penting dalam konteks kajian ini. Ini dibuktikan melalui laporan daripada Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti Negeri Perlis (2017) yang mendapati guru tahfiz tidak memberi penekanan serta fokus kepada penggunaannya. Penggunaan BBM dalam PdP berkaitan dengan bidang Fiqh Ayat tidak dimanfaatkan serta tidak konsisten, sedangkan BBM merupakan salah satu item yang terkandung dalam kurikulum TMUA. Jelas menunjukkan kesediaan guru terhadap penggunaan BBM terbatas dan juga memandang ringan penggunaan BBM.

Selain itu, Pendidikan abad ke 21 juga amat menggalakkan penggunaan ICT dalam pengajaran. ICT berfungsi untuk memudahkan serta melancarkan proses pengajaran agar lebih menarik dan sistematik. Walau bagaimanapun tahap penggunaan ICT dalam kalangan guru tahfiz masih relatif sederhana. Perkara ini telah ditegaskan oleh Azizi (2015) (Mohamad Marzuqi et.al; 2016; Mohamad Marzuqi, Abdul Rahim & Azmil, 2017) bahawa penggunaan ICT masih pada tahap sederhana walaupun persepsi mereka berbeza dan tinggi keupayaan terhadap penggunaan teknologi dalam pengajaran tahfiz. Akibatnya murid-murid tidak menumpukan perhatian yang sepenuhnya semasa PdP di dalam kelas.

Meneliti isu di atas jelas menunjukkan bahawa perkara-perkara yang berkaitan dengan pengajaran guru merupakan isu yang perlu diberikan fokus yang mendalam khususnya kepada pendidikan tahfiz di Malaysia. Ini menyokong kepada saranan Ab. Halim (2019) bahawa asas utama yang perlu diberikan tumpuan adalah kebolehan guru mengendalikan proses PdP dengan sistematik dan berkesan. Walau bagaimanapun, wujud persoalan bagaimanakah kaedah pengajaran yang terbaik dan berkesan bukan

sahaja untuk berprestasi akademik cemerlang bahkan melahirkan murid bersahsiah mulia serta mampu menyumbang dan bermanfaat kepada negara (Kementerian Pendidikan Malaysia 1990).

Berdasarkan kepada dapatan dan penilaian kajian di atas, penyelidik mendapati kewajaran untuk membangunkan model pengajaran tahfiz yang berteraskan abad ke 21 dengan elemen ICT lebih bersesuaian dalam mendepani cabaran pendidikan kini disamping tidak meminggirkan aspek kerohanian yang menjadi tunjang utama dalam agama Islam. Pembangunan kandungan yang menggunakan kesepakatan daripada pakar bidang ini dijangka akan menjadi kesinambungan PdP kepada pelajar tahfiz dalam pelbagai bidang. Seterusnya berpegang kepada Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) yang mana Pendidikan tahfiz adalah inisiatif melahirkan golongan profesional, teknokrat dan usahawan hafiz yang berpegang kepada ajaran Islam dengan memiliki pelbagai kemahiran ilmu (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2016).

1.4 Objektif Kajian

Kajian ini adalah berbentuk kajian penyelidikan yang berasaskan kepada reka bentuk keperluan yang menggunakan pendekatan *Design and Developmental Research* (DDR) (Ritchey & Klein, 2007) untuk menyelesaikan sesuatu masalah.

Terdapat tiga objektif utama dalam setiap fasa berdasarkan pendekatan *Design and Developmental Research* (DDR). Setiap objektif utama mengikut fasa adalah digunakan untuk menjawab beberapa soalan kajian. Objektif ini adalah bertujuan untuk

membangunkan sebuah model pengajaran tahfiz yang berfokuskan kepada elemen teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Maka, objektif dalam kajian ini adalah seperti berikut:

1.4.1 Fasa 1: Analisis Keperluan

Mengenal pasti keperluan membangunkan model pengajaran tahfiz berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) bagi subjek hafazan al-Quran

1.4.2 Fasa 2: Reka bentuk dan Pembangunan Model

Mereka bentuk dan membangunkan model yang sesuai untuk pengajaran tahfiz berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) bagi subjek hafazan al-Quran berdasarkan pandangan dan kesepakatan pakar

1.4.3 Fasa 3: Penilaian Kebolehgunaan Model

Menilai kebolehgunaan model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan maklumat (ICT) berdasarkan pandangan dan kesepakatan pakar.

1.5 Persoalan Kajian

Pembinaan proses model pengajaran tahfiz berasaskan elemen ICT bagi subjek hafazan al-Quran melibatkan tiga fasa utama iaitu asas analisis keperluan, fasa reka bentuk dan fasa penilaian kebolegunaan. Beberapa persoalan kajian dibentuk berdasarkan kepada tiga fasa ini iaitu:

1.5.1 Fasa Satu: Fasa Analisis Keperluan

- 1) Adakah terdapat keperluan penerapan elemen teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam pengajaran tahfiz di Malaysia?

1.1 Apakah persetujuan terhadap keperluan penerapan elemen teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam pengajaran tahfiz berdasarkan persepsi guru

1.2 Apakah persetujuan terhadap keperluan penerapan elemen teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam pengajaran tahfiz berdasarkan persepsi murid

1.5.2 Fasa Dua: Fasa Reka Bentuk dan Pembangunan Model

- 2) Apakah reka bentuk dan pembangunan model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

(Fasa reka bentuk)

2.1 Apakah komponen utama bagi model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) berdasarkan pandangan dan kesepakatan pakar.

2.2 Apakah elemen-elemen dalam komponen utama model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) berdasarkan kesepakatan pakar?

(Fasa Pembangunan)

2.3 Apakah turutan (keutamaan) elemen bagi setiap komponen utama model pengajaran tahfiz dan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) berdasarkan kesepakatan pakar?

1.5.3 Fasa Ketiga: Penilaian Model

3) Apakah kebolegunaan model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

3.1 Apakah pandangan pakar terhadap kesesuaian komponen utama dalam model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

3.2 Apakah pandangan pakar terhadap kesesuaian elemen bagi setiap komponen utama dalam model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

3.3 Apakah pandangan pakar terhadap kesesuaian aliran keutamaan elemen bagi setiap komponen utama dalam model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

3.4 Apakah pandangan pakar terhadap keseluruhan kebolegunaan model pengajaran tahfiz bagi subjek hafazan al-Quran berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)?

1.6 Kerangka Teori Kajian

Dalam kerangka teoritikal ini, pengkaji telah menerangkan teori dan model yang diguna pakai sebagai dasar kajian yang terdiri dari Teori Konstruktivisme, Model Pengajaran ASSURE (Heinich dan rakan-rakan, 1996), Model Pengajaran dan Pembelajaran Tahfiz al-Quran (al-Qabisi, 1955 dan Model *ICTeTD –enhanced teacher development Model* (Temechengn Engida, 2012). Kesemua teori dan model ini diterangkan secara terperinci oleh pengkaji dalam subtopik selanjutnya.

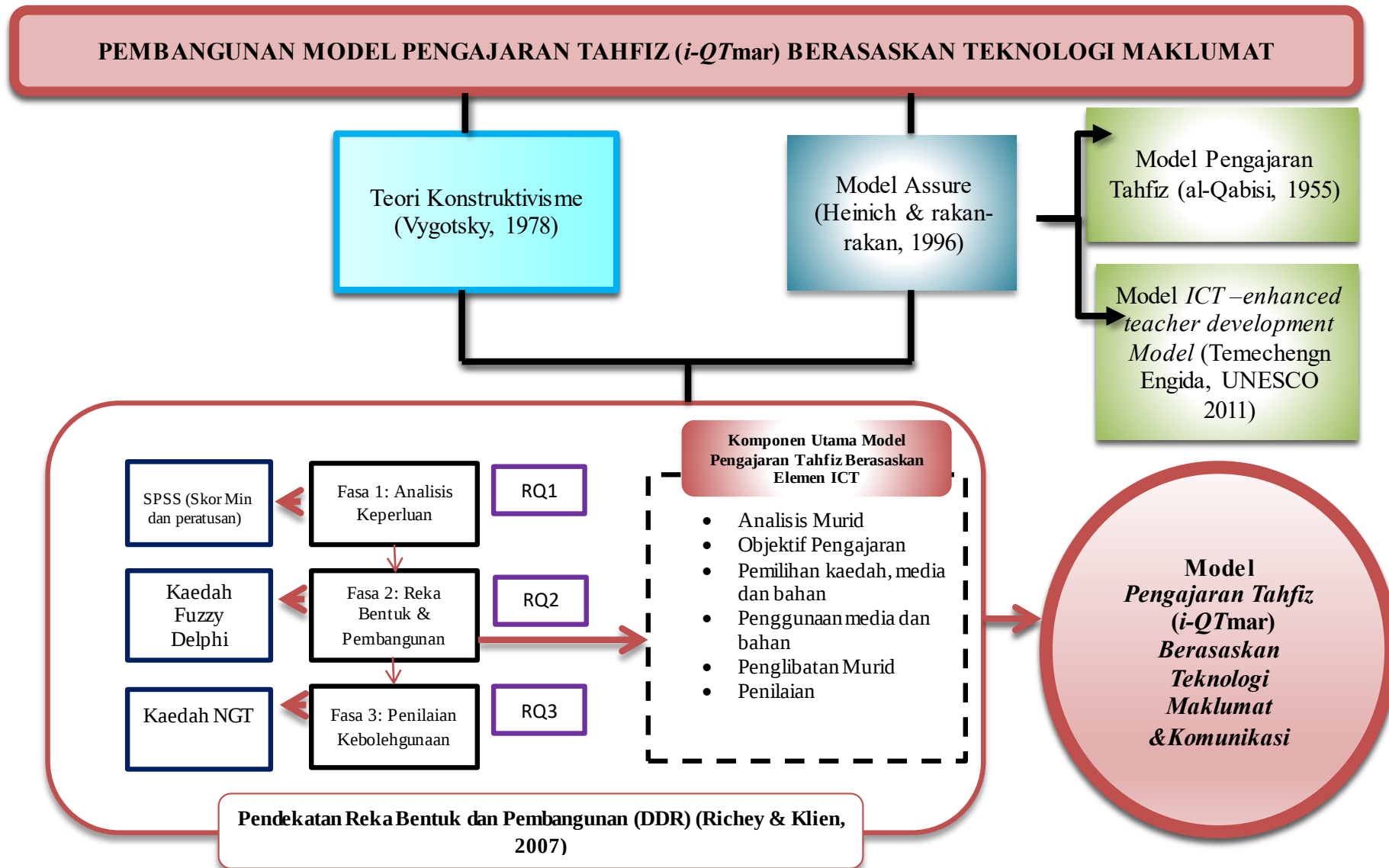
1.7 Kerangka Konseptual Kajian

Kerangka konseptual kajian ini menggambarkan hubungan antara dimensi-dimensi pengajaran tahfiz dengan elemen (ICT) yang meliputi teori konstruktivisme iaitu selari dengan pendidikan abad ke 21. Teori konstruktivisme selaku teori utama kajian ini bertindak untuk menganalisis faktor-faktor yang meyumbang kepada aktiviti pengajaran tahfiz yang berasaskan ICT. Manakala model pengajaran Assure (Heinich,

Molenda, Russell dan Smaldino, 1993) pula merupakan model utama beserta model sokongan iaitu model pengajaran dan pembelajaran tahfiz (al-Qabisi, 1955) untuk menganalisis elemen-elemen penting yang terdapat dalam PdP tahfiz iaitu bermula dari konteks, proses, penilaian dan akhirnya ke produk. Kerangka model ini juga didasari dengan *ICT-enhanced teacher development Model* (Temechengn Engida, 2012) yang menjurus kepada pendidikan abad ke 21 yang menjadikan ICT sebagai antara elemen penting dalam pengajaran tahfiz. Rajah 1.1 memaparkan kerangka konseptual kajian yang menggabungkan kesemua model yang telah dinyatakan oleh penyelidik.

Rajah 1.1. Kerangka Konseptual Pembangunan Model

1.8 Kepentingan Kajian

Berdasarkan kepada pernyataan masalah telah menunjukkan bahawa terdapat keperluan untuk membangunkan sebuah model pengajaran tahfiz berasaskan elemen ICT. Kewujudan model ini juga adalah berkait rapat dengan dapatan kajian oleh Kamarul Azmi, et al., 2016) yang menyebut bahawa guru bukan sahaja perlu berkemahiran dan berpengetahuan seiring atau lebih dari murid namun perlu melengkapkan diri dengan pengetahuan ICT.

Justeru terdapat beberapa faktor dan kepentingan untuk membangunkan model pengajaran tahfiz dan ICT seiring dengan pendidikan abad ke 21. Faktor dan kepentingannya adalah seperti berikut:

1. Model pengajaran tahfiz berasaskan elemen ICT ini boleh digunakan oleh pelajar sebagai persediaan dalam mengikuti pengajian sarjana muda pendidikan al-Quran (Tahfiz) memandangkan kini telah wujud Sarjana Muda Pendidikan Al-Quran dan al-Qiraat yang telah dibuka tawarannya di Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI) dan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS). Selain itu para pensyarah juga boleh menggunakan model ini dalam rujukan pengajaran di dalam kuliah.
2. Model pengajaran tahfiz berasaskan ICT ini akan dapat membantu guru yang terlibat dengan sekolah tahfiz sama ada di Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Majlis Amanah Rakyat (MARA), sekolah tahfiz di bawah Jabatan

Agama Islam dan mana-mana sekolah tahfiz swasta kerana ianya fleksibel dan sesuai digunakan di mana-mana institusi sekolah.

3. Model pengajaran tahfiz berasaskan ICT juga berupaya menjadi penanda aras bagi setiap program yang hendak digubal sama ada di peringkat sekolah mahu pun universiti yang mempunyai program pendidikan tahfiz.

1.9 Batasan Kajian

Kajian ini dijalankan untuk membangunkan model pengajaran tahfiz yang mana ia mengandungi elemen ICT yang mana elemen tersebut terdapat dalam pendidikan abad ke 21 yang diperlukan oleh guru tahfiz kini.

Responden yang terlibat dalam kalangan guru dan murid-murid adalah terdiri daripada mereka yang mengikuti proses PdP dalam bidang tahfiz yang terdiri dari sekolah di bawah KPM, MARA dan sekolah-sekolah di bawah Jabatan Agama Islam Negeri sahaja. Bagi panel pakar pula, mereka yang terlibat dalam membangunkan model pengajaran tahfiz ini adalah terdiri daripada; (1) Pensyarah pakar dalam bidang al-Quran dan al-Qiraat.; (2) pensyarah yang mengajar dalam bidang tahfiz yang melebihi 10 tahun; (3) pensyarah yang pakar dalam bidang *information technology & information system*; (4) pensyarah yang mempunyai kepakaran dalam bidang pendidikan Islam dan pedagogi; (5) pensyarah yang mempunyai kepakaran dalam bidang pendidikan teknologi, kurikulum dan pedagogi. (6) guru yang terlibat dalam pengajaran tahfiz yang melebihi 10 tahun sama ada

guru-guru dari MARA, KPM dan sekolah di bawah Jabatan Agama Islam Negeri di seluruh Malaysia.

1.10 Definisi Kajian

Istilah yang berkaitan di dalam kajian ini akan dinyatakan defininya. Berikut adalah definisi bagi tujuan pemahaman dan mengelakkan kekeliruan.

1.10.1 Model

Di dalam kajian ini, model didefinisikan sebagai panduan yang akan digunakan oleh tenaga pengajar sama ada guru atau pensyarah untuk mengajar setiap elemen yang akan dikaji keperluannya yang mengandungi elemen aktiviti pengajaran tahfiz berasaskan elemen ICT. Elemen aktiviti ini berdiri daripada model pengajaran dan model ICT yang amat diperlukan oleh guru tahfiz pada masa kini ekoran dari perkembangan institusi tahfiz di Malaysia pada zaman ledakan teknologi maklumat ini.

Pembangunan model ini adalah menepati ciri-ciri model iaitu model produk dan model proses (O'niell, 2010). Ini kerana model proses adalah model yang menekankan aktiviti yang dan akan memberi kesan kepada individu yang dilatih dengan menggunakan proses pembelajaran berpusatkan murid. Jadi, pembangunan model ini boleh dijadikan

rujukan oleh murid tahfiz dalam proses pembelajaran mereka. Manakala model proses pula ialah penekanan kepada proses perancangan. Maka guru tahfiz boleh menggunakan model pengajaran tahfiz ini sebagai rujukan untuk menerapkan elemen ICT di dalam pengajaran tahfiz.

1.10.2 Pengajaran Guru Tahfiz

Pengajaran merupakan suatu aktiviti penyampaian kandungan pengajaran yang merupakan gabungan dari strategi, pendekatan, kaedah dan teknik. Aktiviti ini saling berkait serta saling melengkapi bukan sahaja untuk mewujudkan proses pengajaran yang berkesan malah berupaya membentuk satu persekitaran pembelajaran yang kondusif dan mampu mencapai objektif seperti yang dirancang disamping memotivasikan murid supaya bersedia untuk belajar, mengurus mereka supaya mempunyai disiplin diri (Mok, 2000). Borko dan Shavelson (1983); Noraini dan Shuki (2009), menyatakan bahawa pengajaran sebagai satu aktiviti yang kompleks dalam situasi yang berbeza. Ini bermakna situasi adalah mencabar. Manakala menurut Reigeluth (2009) pula menyatakan bahawa pengajaran adalah proses yang sengaja dirancang bertujuan untuk memudahkan pembelajaran.

Pengajaran juga di definisikan sebagai sesuatu tugas dan aktiviti bersama-sama guru dan murid. Guru merancang pengajaran secara sistematik dengan menggunakan kaedah dan teknik yang sesuai dan akhirnya akan menghasilkan perubahan yang kekal dalam bentuk eksplisit mahupun implisit (Sabahuddin et. al 2003). Pengajaran meliputi

segala kaedah, strategi dan pendekatan yang digunakan untuk menyampaikan isi kandungan mata pelajaran yang kurikulum.

Pengajaran yang berkesan mampu meningkatkan pembelajaran murid. ini adalah hasil dari persedian guru mewujudkan suasana yang sihat dan menggalakkan proses pembelajaran terus menerus (Cruickshank, Bainer & Metcalf , 1995). Oleh itu pengajaran guru tahfiz sepertimana di dalam kajian ini adalah merujuk kepada pengajaran oleh guru tahfiz mengikut subjek hafazan al-Quran.

1.10.3 Teknologi Maklumat dan Komunkasi (ICT)

Teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) merupakan gabungan alat sumber teknologi yang diguna pakai untuk manipulasi serta menghubungkan kait antara maklumat seperti peralatan elektronik dan digital seperti komputer, internet dan teknologi multimedia yang lain (Kaware & Sain, 2015). Penggunaan ICT menjadi semakin relevan dalam bidang pendidikan kerana kemampuan menyediakan persekitaran pembelajaran dan pengajaran dan proaktif (Gabare, et al., 2014).

ICT adalah termasuk perkakasan (komputer, peranti pegang tangan, pencetak, kamera digital), perisian dan sistem aplikasi (kelas pengaturcaraan, perisian produktiviti), media (Internet dan persidangan video) dan rangkaian komputer yang mengikat bersama-sama (Mohd Tarmizi, 2019). Ward & Peppard (2002), ICT merujuk kepada teknologi (hardware, software, telecommunication and network). Sesuatu yang nyata (tangible)

contohnya komputer peribadi, server, routers, kabel dan sesuatu yang tidak nyata (intangible) contohnya software. Ianya adalah termasuk perkakasan (komputer, peranti pegang tangan, pencetak, kamera digital), perisian dan sistem aplikasi, media dan rangkaian komputer (Habiburrahman, 2015)

1.11 Rumusan

Secara keseluruhannya, bab 1 menerangkan dan membincangkan tentang beberapa aspek serta perkara utama yang biasanya dibincangkan pada peringkat awal. Perbincangan ini antaranya seperti pengenalan kajian yang menyentuh tentang Pendidikan tahfiz dan penggunaan ICT dalam pengajaran. Ia dimulakan dengan pernyataan masalah mengenai isu yang berkaitan dalam pengajaran tahfiz dan hubungkait dengan kelebihan ICT dan masalah yang timbul melalui kajian lepas tentang penggunaan ICT dalam pengajaran tahfiz dalam pengajaran.

Seterusnya isu ini dijelaskan dalam pernyataan masalah dan menjurus kepada perbincangan tujuan kajian ini dijalankan. Antara lain tujuannya adalah melihat kepada keperluan penggunaan ICT dalam pengajaran tahfiz serta membangunkan satu model pengajaran bagi guru tahfiz yang berasaskan ICT berasaskan teori konstruktivisme, model Assure, Model al-Qabisi dan Model ICTetd. Secara khusus, objektif yang dibina adalah berdasarkan fasa bagi pembangunan model (DDR) untuk menjawab kepada beberapa

soalan kajian untuk melihat kepada keperluan pembangunan model, reka bentuk dan pembangunan model serta penilaian model.

